

Dan

Chapter 1

Swahili Interlinear

Reference: Swahili Biblica Neno

נְבוּכַדְנֶאֶצַּר	בָּא	יְהוּדָה	מַלְכָּה	יְהוֹיָקִים	לְמַלְכוּת	שְׁלוֹשׁ	בְּשָׁנָה	1
Nebukadneza	alikuja	wa-Yuda	mfalme-	wa-Yehoyakimu	wa-utawala	wa-tatu	Katika-mwaka	
H5019	H0935	H3063	H4428	H3079	H4438	H7969	H8141	
			עָלֶיהָ:	וַיָּצַר	יְרוּשָׁלַם	בַּבֶּל	מַלְכָּה	
			juu-yake	na-akaizingira	Yerusalemu	wa-Babeli	mfalme-	
					H3389	H0894	H4428	

Katika mwaka wa tatu wa utawala wa Yehoyakimu mfalme wa Yuda, Nebukadneza mfalme wa Babeli alikuja akazingira Yerusalemu kwa jeshi.

וּמִקְצָת	יְהוּדָה	מַלְכָּה	יְהוֹיָקִים	אֶת-	בְּיָדוֹ	אֲדָנִי	וַיָּתֵן	2
na-sehemu-ya	wa-Yuda	mfalme-	Yehoyakimu	-	mkononi-mwake	Bwana	Na-akatoa	
H7117	H3063	H4428	H3079	H0853	H3027	H0136	H5414	
אֶלְהֵיו	בַּיִת	שִׁנְאֵר	אֲרִיץ-	וַיְבִיאֵם	הֶאֱלֹהִים	בַּיִת-	כְּלֵי	
mungu-wake	nyumba-ya	Shinari	nchi-ya	na-akavipeleka	-Mungu	nyumba-ya	vyombo-vya	
H0430		H8152	H0776	H0935	H0430		H3627	
		אֶלְהֵיו:	אֲזַר	בַּיִת	הַבָּיִת	הַכְּלִים	אֶת-	
		mungu-wake	hazina-ya	nyumba-ya	akavileta	-vyombo	na-	
		H0430	H0214		H0935	H3627	H0853	

Bwana akamtia Yehoyakimu mfalme wa Yuda mkononi mwa Nebukadneza, pamoja na baadhi ya vyombo kutoka Hekalu la Mungu. Hivi akavichukua hadi kwenye hekalu la mungu wake huko Shinari, naye akaviweka nyumbani ya hazina ya mungu wake.

מִבְּנֵי	לְהָבִיא	קָרִישׁוֹ	רֶב	לְאַשְׁפֵּנָזִי	הַמַּלְכָּה	וַיֹּאמֶר	3
kutoka-kwa-wana	kuleta	matowashi-wake	mkuu-wa	kwa-Ashpenazi	mfalme	Na-akasema	
	H0935	H5631		H0828	H4428	H0559	
		הַפְּרִתָּמִים:	וּמִן-	הַמְּלוּכָה	וּמִזֵּרַע	יִשְׂרָאֵל	
		-wakuu	na-kutoka-	wa-kifalme	na-kutoka-uzao	wa-Israeli	
		H6579		H4410	H2233	H3478	

Kisha mfalme akamwagiza Ashpenazi, mkuu wa maafisa wa mfalme, kumletea baadhi ya Waisraeli kutoka jamaa ya mfalme na kutoka jamaa kuu,

	מִרְאָה	וּמְזִבֵּי	(מוֹם)	[מֵאוֹם]	כָּל-	בָּהֶם	אֵין-	אֲשֶׁר	יְלֻדִים	4
	sura	na-wazuri-wa	(kilema)	[kasoro]	yoyote-	kwao	hakuna-	ambao	vijana	
	H4758		H3971		H3605		H0369		H3206	
כָּח	וְאֲשֶׁר	מִדַּע	וּמִבְּנֵי	דַּעַת	וַיְדַעַי	חֵכְמָה	בְּכָל-	וּמִשְׁכִּילִים		
nguvu	na-ambao	elimu	na-waelewa	maarifa	na-wajuao	hekima	katika-kila-	na-wenye-akili		
		H4093	H0995	H1847	H3045	H2451	H3605			
כַּשְׁדִּים:	וּלְשׁוֹן	סֵפֶר	וּלְלִמְדָם	הַמַּלְכָּה	בְּהִיבֵל	לְעִמָּד	בָּהֶם			
ya-Wakaldayo	na-lugha	maandiko	na-kuwafundisha	la-mfalme	katika-jumba	kusimama	kwao			
H3778	H3956		H3925	H4428	H1964	H5975				

vijana wanaume wasio na dosari mwilini, wenye sura nzuri, wanaoonyesha kipaji katika kila aina ya elimu, wenye ufahamu mzuri, wepesi kuelewa, na waliofuzu kuhudumu katika jumba la kifalme. Alikuwa awafundishe lugha na maandiko ya Wakaldayo.

5
 מִפְת־כָּנּוּ מִפְת־כָּנּוּ מִפְת־כָּנּוּ מִפְת־כָּנּוּ מִפְת־כָּנּוּ מִפְת־כָּנּוּ מִפְת־כָּנּוּ
 kutoka-chakula-cha-mfalme kwa-siku-yake siku sehemu-ya mfalme kwao Na-akaamuru
[H6598](#) [H3117](#) [H3117](#) [H1697](#) [H4428](#) [H4487](#)

וּמְקַצְּתֶם וּמְקַצְּתֶם וּמְקַצְּתֶם וּמְקַצְּתֶם וּמְקַצְּתֶם וּמְקַצְּתֶם וּמְקַצְּתֶם
 na-mwishoni-mwao mitatu miaka na-kuwalea ya-kinywaji-chake na-kutoka-divai mfalme
[H7117](#) [H7969](#) [H8141](#) [H1431](#) [H4960](#) [H3196](#) [H4428](#)

וְעַמְדוֹ וְעַמְדוֹ וְעַמְדוֹ
 mfalme mbele-ya watasimama
[H4428](#) [H6440](#) [H5975](#)

Mfalme akawaagizia kiasi cha chakula na divai ya kila siku kutoka meza ya mfalme. Walikuwa wafundishwe kwa miaka mitatu, na hatimaye waingie kwenye utumishi wa mfalme.

6
 וְעַזְרִיָּהּ וְעַזְרִיָּהּ וְעַזְרִיָּהּ וְעַזְרִיָּהּ וְעַזְרִיָּהּ וְעַזְרִיָּהּ וְעַזְרִיָּהּ
 na-Azaria Mishaeli Hanania Danieli wa-Yuda kutoka-wana miongoni-mwao Na-walikuwa
[H5838](#) [H4332](#) [H1840](#) [H3063](#) [H1961](#)

Baadhi ya hawa vijana walitoka Yuda: nao ni Danieli, Hanania, Mishaeli na Azaria.

7
 וַיִּשֶׁם וַיִּשֶׁם וַיִּשֶׁם וַיִּשֶׁם וַיִּשֶׁם וַיִּשֶׁם וַיִּשֶׁם
 Belteshaza Danieli na-akamwekea majina matowashi mkuu-wa kwao Na-akawawekea
[H1095](#) [H1840](#) [H8034](#) [H5631](#) [H8269](#) [H1992](#)

וְלְחַנְנִיָּהּ וְלְחַנְנִיָּהּ וְלְחַנְנִיָּהּ וְלְחַנְנִיָּהּ וְלְחַנְנִיָּהּ וְלְחַנְנִיָּהּ וְלְחַנְנִיָּהּ
 Nego Abednego na-Azaria Meshaki na-Mishaeli Shadraki na-Hanania
[H5664](#) [H5664](#) [H5838](#) [H4335](#) [H4332](#) [H7714](#)

Mkuu wa maafisa akawapa majina mapya: Danieli akamwita Belteshaza, Hanania akamwita Shadraki, Mishaeli akamwita Meshaki, na Azaria akamwita Abednego.

8
 וַיִּשֶׁם וַיִּשֶׁם וַיִּשֶׁם וַיִּשֶׁם וַיִּשֶׁם וַיִּשֶׁם וַיִּשֶׁם
 asijitie-unajisi hata- kwamba moyo-wake juu-ya Danieli Na-akaweka
[H1351](#) [H3808](#) [H1840](#)

וַיִּבְקֹשׁ וַיִּבְקֹשׁ וַיִּבְקֹשׁ וַיִּבְקֹשׁ וַיִּבְקֹשׁ וַיִּבְקֹשׁ וַיִּבְקֹשׁ
 na-akaomba ya-kinywaji-chake na-kwa-divai mfalme kwa-chakula-cha-mfalme
[H1245](#) [H4960](#) [H3196](#) [H4428](#) [H6598](#)

וַיִּתֵּן וַיִּתֵּן וַיִּתֵּן וַיִּתֵּן וַיִּתֵּן וַיִּתֵּן וַיִּתֵּן
 asijitie-unajisi hata kwamba wa-matowashi kutoka-kwa-mkuu
[H1351](#) [H3808](#) [H5631](#) [H8269](#)

Lakini Danieli alikusudia kuwa hatajitia unajisi kwa chakula cha mfalme na divai, naye akamwomba mkuu wa maafisa ruhusa ili asijinajisi kwa njia hii.

9
 וַיִּתֵּן וַיִּתֵּן וַיִּתֵּן וַיִּתֵּן וַיִּתֵּן וַיִּתֵּן וַיִּתֵּן
 matowashi mkuu-wa mbele-ya na-huruma kwa-fadhili Danieli - Mungu Na-akatoa
[H5631](#) [H8269](#) [H6440](#) [H1840](#) [H0853](#) [H0430](#) [H5414](#)

Basi Mungu alikuwa amemfanya huyo mkuu wa maafisa kuonyesha upendeleo na huruma kwa Danieli,

אָדני	אַתְּ	אַנִי	יָרָא	לְדַנְיָאֵל	הַסְרִיסִים	שָׂר	וַיֹּאמֶר	
bwana-wangu	-	mimi	ninaogopa	kwa-Danieli	matowashi	mkuu-wa	Na-akasema	
H0113	H0853	H0589	H3373	H1840	H5631	H8269	H0559	
לְמָה	אֲשֶׁר	מִשְׁתִּיכֶם	וְאֵת־	מֵאֲכֹלְכֶם	אַתְּ	מִנְהָ	אֲשֶׁר	הַמֶּלֶךְ
kwa-nini	ambaye	kinywaji-chenu	na-	chakula-chenu	-	aliamuru	ambaye	mfalme
H4100		H4960	H0853	H3978	H0853	H4487		H4428
אַתְּ	וְהִיבְתֶם	כְּגִילְכֶם	אֲשֶׁר	הַיְלָדִים	מִן־	זַעֲפִים	כְּנִיכֶם	אַתְּ
-	na-mtahatarisha	rika-lenu	ambao	vijana	kuliko-	dhaifu	nyuso-zenu	-
H0853	H2325			H3206		H2196	H6440	H0853
								H7200
							לְמֶלֶךְ:	רֹאשִׁי
							kwa-mfalme	kichwa-changu
							H4428	

lakini huyo mkuu wa maafisa akamwambia Danieli, "Ninamwogopa bwana wangu mfalme, aliyeagizia chakula na kinywaji chenu. Kwa nini aone nyuso zenu zikiwa mbaya kuliko za vijana wengine wa rika lenu? Mfalme atakata kichwa changu kwa sababu yenu."

עַל־	הַסְרִיסִים	שָׂר	מִנְהָ	אֲשֶׁר	הַמֶּלְצָר	אֶל־	דַּנְיָאֵל	וַיֹּאמֶר
juu-ya	matowashi	mkuu-wa	aliamuru	ambaye	msimamizi	kwa-	Danieli	Na-akasema
	H5631	H8269	H4487		H4453	H0413	H1840	H0559
						וְעֶזְרִיָּה:	מִישָׁאֵל	הַחַנַּנְיָה
						na-Azaria	Mishaeli	Hanania
						H5838	H4332	H1840

Ndipo Danieli akamwambia mlinzi aliyeteuliwa na huyo mkuu wa maafisa kuwasimamia Danieli, Hanania, Mishaeli na Azaria,

הַזְרָעִים	מִן־	לָנוּ	וַיִּתְּנוּ־	עֶשְׂרָה	יָמִים	עֲבָדֶיךָ	אַתְּ	נָא	נִס־
mboga	kutoka-	sisi	na-wape-	kumi	siku	watumishi-wako	-	tafadhali	Tujaribu-
			H5414	H6235	H3117	H5650	H0853	H4994	H5254
							וְנִשְׁתָּה:	וּמַיִם	וְנֹאכְלָה
							na-tunywe	na-maji	na-tule
							H8354	H4325	H0398

"Tafadhali wajaribu watumishi wako kwa siku kumi. Usitupe chochote ila nafaka na mboga za majani tule, na maji ya kunywa."

	אַתְּ	הַנֹּאכְלִים	הַיְלָדִים	וּמִרְאָה	מִרְאֵינוּ	לְפָנֶיךָ	וַיִּרְאוּ	
	-	wanaokula	vijana	na-sura-ya	sura-yetu	mbele-yako	Na-ione-kane	
	H0853	H0398	H3206	H4758	H4758	H6440	H7200	
עֲבָדֶיךָ:	עִם־	עֲשָׂה	תִּרְאֶה	וּכְאֲשֶׁר	הַמֶּלֶךְ	פִּתְבֵּן	חַכּוּלָה־	כַּח־
watumishi-wako	pamoja-na	fanya	utaona	na-kama-utakavyoona	mfalme	chakula-cha-mfalme		
H5650			H7200		H4428	H6598		

Baadaye ulinganishe sura zetu na vijana wanaokula chakula cha mfalme, ukawatendee watumishi wako kulingana na unachooona."

עֶשְׂרָה:	יָמִים	וַיִּנְסֶם	הַזֵּה	לְדַבֵּר	לָהֶם	וַיִּשְׁמַע	
kumi	siku	na-akawajaribu	hili	kuhusu-jambo	kwao	Na-akawasikiliza	
H6235	H3117	H5254	H2088	H1697		H8085	

Basi akakubali jambo hili, akawajaribu kwa siku kumi.

15 ומקצת ימים עשרה נראה מראיהם טוב ובריאי כשר מן-
 Na-mwishoni-mwa kumi siku ilionekana sura-yao nzuri na-wanene-wa mwili kuliko-
[H7117](#) [H3117](#) [H6235](#) [H7200](#) [H4758](#) [H1277](#) [H1320](#)

כל- תלדים האכלים את פתגן המלך: ויחיה המלצר
 wote- vijana waliokuwa-wakila - chakula-cha-mfalme mfalme
[H3605](#) [H3206](#) [H0398](#) [H0853](#) [H6598](#) [H4428](#)

Mwisho wa zile siku kumi, walionekana kuwa na afya na kunawiri zaidi kuliko yeyote kati ya wale vijana waliokula chakula cha mfalme.

16 ויהי נתן נשאו את- פתגם ויין משתיהם ונתן
 Na-akawa msimamizi akiondoa - chakula-cho na-divai ya-kinywaji-cho na-akawapa
[H1961](#) [H4453](#) [H5375](#) [H0853](#) [H6598](#) [H3196](#) [H4960](#) [H5414](#)

להם זרענים: לבגה
 kwao mboga

Hivyo mlinzi wao akaondoa chakula chao na divai yao waliopangiwa kula na kunywa, akawapa nafaka na mboga za majani badala yake.

17 ותלדים האלה ארבעתם נתן להם האלהים מדע והשכל בכל-
 Na-vijana hawa wanne-wao aliwapa kwao Mungu maarifa na-akili katika-kila-
[H3206](#) [H0428](#) [H0702](#) [H5414](#) [H0430](#) [H4093](#) [H3605](#)

ספר ותכמה ודניאל הבין בכל- תזון ותלמות: ספר
 maandiko na-hekima na-Danieli alielewa katika-kila- maono na-ndoto
[H2451](#) [H1840](#) [H0995](#) [H3605](#) [H2377](#) [H2472](#)

Mungu akawapa hawa vijana wanne maarifa na ufahamu wa kila aina ya maandiko na elimu. Naye Danieli aliweza kufahamu maono na aina zote za ndoto.

18 ולמקצת הימים אשר- אמר המלך להביאם ויביאם שר
 Na-mwishoni-mwa siku ambazo- alisema mfalme kuwaleta akawaleta mkuu-wa
[H7117](#) [H3117](#) [H0559](#) [H4428](#) [H0935](#) [H0935](#) [H8269](#)

הסריסים לפני נבכדנצר: הסריסים
 matowashi mbele-ya Nebukadneza
[H5631](#) [H6440](#) [H5019](#)

Mwisho wa muda uliowekwa na mfalme kuwaingiza kwake, mkuu wa maafisa akawaleta mbele ya Mfalme Nebukadneza.

19 וידבר אתם המלך ולא נמצא מכלם כדניאל
 Na-akasema nao mfalme na-hakupatikana alipatikana miongoni-mwao-wote kama-Danieli
[H1696](#) [H0854](#) [H4428](#) [H3808](#) [H4672](#) [H3605](#) [H1840](#)

חנניה מישאל ועזריה ויעמדו לפני המלך: חנניה
 Hanania Mishaeli na-Azaria na-wakasimama mbele-ya mfalme
[H4332](#) [H5838](#) [H5975](#) [H6440](#) [H4428](#)

Mfalme akazungumza nao, akaona hakuna aliyelingana na Danieli, Hanania, Mishaeli na Azaria. Hivyo wakaingia katika utumishi wa mfalme.

20 וכל דבר חכמת בינה אשר- בקש מהם המלך וימצאם
 Na-kila jambo-la hekima-ya ufahamu ambalo- aliuliza kwao mfalme akawakuta
[H3605](#) [H1697](#) [H2451](#) [H0998](#) [H1245](#) [H1992](#) [H4428](#) [H4672](#)

עשר ידות על כל- החרטמים האשפים אשר בכל- מלכותו:
 mara-kumi zaidi juu-ya wote- waganga wachawi ambao katika-yote- ufalme-wake
[H6235](#) [H3207](#) [H3605](#) [H2748](#) [H0825](#) [H3605](#) [H4438](#)

Katika kila jambo la hekima na ufahamu kuhusu kile mfalme alichowauliza, aliwaona bora mara kumi zaidi kuliko waganga na wasihiri wote katika ufalme wake wote.

כ	הַמְּלָכִים:	לְכוֹרֵשׁ	אַחַת	שָׁנָה	עַד-	דַּנְיֵאל	נָהִי	21
.	mfalme	wa-Koreshi	wa-kwanza	mwaka	hadi-	Danieli	Na-akawa	
	H4428	H3566	H0259	H8141	H5704	H1840	H1961	

Naye Danieli akabaki huko mpaka mwaka wa kwanza wa utawala wa Mfalme Koreshi.